

Wees blij!

Voor mijn eerste tekst van dit nieuwe jaar wil ik het eens anders aanpakken, en daarom zal ik het niet hebben over het Evangelie van komende zondag. Dat laat ik deze keer graag over aan onze voorganger. Deze week werd ik getroffen door de eerste lezing die we zondag te horen zullen krijgen.

Nehemia en Ezra

Eerst, even wat achtergrondinformatie. Nehemia (wat betekent: “de Heer troost”) leefde in de vijfde eeuw voor Christus in Susa, één van de hoofdsteden van het Perzische Rijk, en was een vertrouweling van de koning. Dit was in de tijd toen het Joodse volk in ballingschap leefde, in Babylon. Daar leefde toen ook Ezra, een hogepriester van wie men zegt dat zijn kennis over de Thora even groot was als die van Mozes. Deze figuur geniet tot op vandaag veel respect binnen de Joodse traditie.

Wanneer de Perzen Babylon veroveren, krijgt Ezra toestemming van de Perzische koning om het Joodse volk – zo’n 5.000 mensen – terug naar Jeruzalem te leiden. Daar bouwen zij de tempel weer op. Tijdens de Babylonische ballingschap waren echter andere volken in Judea komen wonen, en die zien de Joden niet graag terugkomen. Wanneer Nehemia hoort dat de Joden het in Judea nog steeds hard te verduren hebben, trekt hij zich hun lot sterk aan. Als de koning dit ziet, stelt hij Nehemia tot landvoogd aan. Als eerste werk laat Nehemia de muren en poorten van Jeruzalem weer opbouwen.

Nehemia is een rechtvaardig bestuurder. Samen met Ezra merkt hij echter op hoe het Joodse volk niet alleen intern erg verdeeld is geraakt, maar zich ook afkeert van God en Zijn wetten. Op beide vlakken moet de eenheid dus hersteld worden. En daar begint de eerste lezing van komende zondag.

Nehemia, hoofdstuk 8

Om het Joodse volk opnieuw bij de les te krijgen, verzamelt Ezra iedereen op het plein voor de Waterpoort, klimt op een houten podium, en leest het boek met Gods wetten voor. Tussen de massa staan Levieten, die niet alleen doorvertellen wat er gezegd wordt, maar die er ook de nodige uitleg bij geven, zodat alle toehoorders maar al te goed begrijpen wat er gezegd wordt. Zo gaat het uren door. Wanneer de Joden beseffen hoe zij Gods wetten verwaarloosd hebben, hoe zij gezondigd hebben, barsten zij in tranen uit.

Je zou kunnen denken dat dit het effect was dat Ezra voor ogen had: iedereen eens flink laten voelen hoe fout zij bezig zijn, zorgen dat iedereen zich rot voelt, en hen zo tot inkeer brengen. Maar dan komt het keerpunt in dit verhaal. De landvoogd Nehemia, de hogepriester Ezra, en de Levieten drukken alle aanwezigen integendeel op het hart: *“Dit is een heilige dag, gewijd aan God. Op deze dag mag je niet treurig zijn en niet wenen.”*

Reden tot vreugde

Gods geboden zijn niet bedoeld om het ons tijdens dit leven moeilijk te maken. Zij wijzen de weg naar het goede leven, het leven dicht bij God. Niemand van ons is volmaakt, en allemaal maken we weleens fouten. Maar als wij als gelovigen één zekerheid hebben, dan is het deze: die perfecte God die ons gemaakt heeft, blijft van Zijn imperfecte mensen houden. Hij blijft ons

vergeven en ons steeds nieuwe kansen geven. Kansen om na iedere val weer op te staan, om alles weer goed te maken, om opnieuw dichterbij elkaar en tot Hem te komen.

En al wat Hij van ons vraagt, is dat wij ook goed zijn voor elkaar en dat wij elkaar vergeven, zoals Hij met ons doet. Meer, zelfs: via Zijn geboden krijgen wij richtlijnen mee hoe we dit voor mekaar kunnen krijgen.

Reden te over om ons te verheugen, zou je dan denken. Dus waarom zien we die vreugde zo weinig in de kerk?

Zondag, blij dag

Toen ik de eerste lezing van komende zondag doornam, moest ik gelijk denken aan het lied “Liefde voor muziek” van Raymond Van het Groenewoud. Daarin vergelijkt hij de plechtstatige manier waarop de Vlaming zijn kerkdienst ondergaat met de uitgelaten, begeesterende wijze waarop zwart-Afrikaanse mensen hun geloof vieren. Met zang, dans en blij gezichten. En, verdorie, die mensen hebben gelijk dat zij dat zo doen. Per slot van rekening komen wij als geloofsgemeenschap samen in de kerk op zondag. Als er één dag is om vrolijk te zijn, dan is het wel de dag die in het teken staat van de zon, van het licht.

Ezra en Nehemia zeggen tegen het Joodse volk: “*Kom, ga lekker eten, en drink er zoete wijn bij. En deel met wie niets heeft. Want deze dag is gewijd aan God. Wees dus niet bedroefd, maar laat de vreugde die God u schenkt, uw kracht zijn.*” Ik ben een prille veertiger – best nog jong, dus – en ik herinner mij uit mijn jeugd hoe zondag een bijzondere dag in de week was. Je droeg je zondagse kleren. Het zondags servies kwam op tafel. En we zaten niet in de bijkeuken aan tafel, maar in de eetkamer. Gebraden kip met frietjes, want op zondag mocht het toch wat feestelijk zijn.

Uiteraard kan het niet elke dag feest zijn. Er moet ook gewerkt worden, want dat lekkere eten en die zoete wijn verschijnen niet vanzelf op tafel. Maar die ene dag in de week waarop wij als gemeenschap samen komen, waarop wij dicht bij elkaar en bij God zijn, waarop wij samen naar de woorden luisteren en aan tafel gaan – is dat niet elke keer een speciale gelegenheid? Kunnen we daar niet iedere week een blij gebeurtenis van maken? We hebben tenslotte alle middelen om dat te doen. We hebben een mooie kerk. Er staat een nieuw barokorgel vooraan. Er wordt veel muziek gemaakt. Komende zondag hebben we zelfs een zangensemble te gast!

Eucharistie vieren

Soms zie ik het gebeuren. Tijdens de vredewens staan we allemaal recht en richten we ons tot de mensen rondom ons. Dan verschijnt de glimlach, handen worden geschud, een boodschap van vrede wordt uitgewisseld. En dan is het weer voorbij, alsof we de eucharistie niet ernstig nemen als we niet collectief met een somber gezicht op onze stoel zitten.

Daarom wil ik tegen iedereen zeggen: neem de eerste lezing van komende zondag ter harte. “*Dit is een heilige dag, gewijd aan God. Op deze dag mag je niet treurig zijn en niet wenen, maar laat de vreugde die God u schenkt, uw kracht zijn.*” Het hoeft geen uitbundige boel te worden om een feest te zijn. We moeten daarvoor de kerk niet op z’n kop zetten. Maar voel die vreugde! Straal ze uit! En laten we die vreugde, die kracht ook aan elkaar doorgeven. Niet alleen bij de vredeswens, of bij de koffie achteraf, maar elk moment waarop we bij elkaar zijn binnen de muren van onze kerk – en blij zijn dat we dit elke week samen kunnen beleven.